

Вступне слово головного редактора

Вітаємо на сторінках чергового випуску часопису «Гуманітарний вісник»! Науковий збірник, засновником і видавцем якого є Черкаський державний технологічний університет, виходить друком вже чверть століття. Наш збірник – як друковане медіа і електронний науковий ресурс – долучився до міжнародної сфери розповсюдження, і це видно із його доповненої назви.

Підготовка до випуску Числа 40 збіглася з важливим етапом – поданням документів на розгляд щодо включення до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України за новими

вимогами. Цей крок став закономірним продовженням послідовної роботи редакційної колегії, яка від року заснування видання дотримується високих стандартів академічної доброчесності, відкритості, неупередженого рецензування та якості наукових публікацій. Ми переконані, що цінність наукових журналів і збірників визначається насамперед якістю опублікованих досліджень, активністю авторів, принциповістю рецензентів і довірою читачів.

Редакція послідовно реалізує стратегію розвитку, спрямовану на вдосконалення редакційних процесів, розширення міжнародної співпраці, підвищення академічної видимості «Гуманітарного вісника» та його інтеграцію до провідних міжнародних наукометричних і реферативних баз даних.

У поточному випуску наші автори досліджують актуальні проблемні питання гуманітарного кластеру, зумовлені зростанням ролі соціального середовища та цифрових комунікацій у процесі сучасних соціокультурних трансформацій та в умовах воєнного стану.

Розглянуто еволюцію поняття безпеки. Показано, як війна стає не аномалією, а внутрішньою логікою політики, що продовжується іншими засобами, а апарати безпеки перетворюються на головний механізм урядування. Особливу увагу приділено біополітиці як технології управління життям населення, її зв'язку з сек'юритизацією та танатополітичним потенціалом, коли «турбота про життя» обертається механізмами виключення й смерті. Крізь призму класичних філософсько-політичних концепцій досліджується інструменталізація насилля в сучасній політичній теорії. Показано, у який спосіб теоретичні рамки, вироблені в умовах міжвоєнної кризи та тоталітарного досвіду, зберігають пояснювальний потенціал щодо цифрових трансформацій ХХІ століття та нових форм структурно анонімного примусу.

Досліджено трансформацію смислів і цінностей вищої освіти в умовах невизначеності й екзистенційних викликів сьогодення, коли вища школа змушена балансувати між збереженням академічних цінностей та адаптацією до реалій воєнного стану. Повномасштабні воєнні події ХХІ століття спричинили глибокі зміни в університетській системі, де класичні функції передачі знань і формування інтелектуальної еліти поєднуються із завданнями психологічної підтримки, розвитку життєстійкості та громадянської відповідальності. Важливим напрямом модернізації системи управління вищою освітою є розвиток внутрішніх механізмів забезпечення якості освітньої діяльності, які передбачають не лише процедурні гарантії організації освітнього процесу, але й ефективні інституційні інструменти захисту прав здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та інших суб'єктів освітніх відносин.

Здійснено теоретичний аналіз соціокультурних чинників формування життєвих стратегій особистості в сучасному суспільстві. Розглянуто механізми соціального навчання, роль культурних моделей успіху, вплив соціальних авторитетів на формування світоглядних орієнтацій індивіда. Висвітлено вплив цифрових комунікацій як нового середовища соціальної взаємодії, що одночасно розширює можливості підтримки та створює ризики поверхневості контактів і емоційного виснаження. Особливу увагу приділено специфіці інтерпретації психологічних концепцій у різних культурних контекстах, проблемі комунікації у близьких міжособистісних відносинах та феномену особистісної автономії. Окреслено гендерну специфіку маскулінної оптики у формуванні образу жінки в історії західної філософії та науки, а також у визначенні можливостей її корекції через концепти жіночого голосу, письма, тілесності та присутності. Зроблено ще один науково обґрунтований крок до розуміння механізмів взаємного впливу та визначення значення соціальних зв'язків у підтримці психологічної рівноваги як ресурсу, що забезпечує адаптацію до стресових ситуацій, знижує рівень тривожності та сприяє розвитку резильєнтності.

Запрошуємо Вас, шановні читачі та поціновувачі наукових розвідок, до співпраці. Ми відкриті для оригінальних наукових статей від науковців, викладачів, докторантів, аспірантів і молодих дослідників. Наш «Гуманітарний вісник» є також платформою для дискусійних матеріалів та міждисциплінарних досліджень, які сприяють розвитку сучасної науки, розширюють межі наукового знання та пропонують нові підходи до осмислення актуальних проблем сучасної гуманітаристики.

З повагою
головний редактор збірника,
доктор філософських наук, професор

Анжела БОЙКО